

CENTAR ZA AUTIZAM SPLIT
Split, Rendićeva 6
KLASA: 011-01/18-01/12
URBROJ: 2181/01-263-03-18-1
U Splitu, 5. listopada 2018. godine

Školski odbor Centra za autizam Split na sjednici održanoj 5. listopada 2018. godine donio je:

PRAVILNIK O UPORABI RESTRIKTIVNIH FIZIČKIH INTERVENCIJA

Osobe sa poremećajima iz spektra autizma ponekad se mogu ponašati na načine na koje druge osobe ne znaju odgovoriti te mogu biti u nekim slučajevima i potencijalno opasne, kako za sebe tako i za vršnjake, osoblje koje radi s njima ili javnost. Takva ponašanja mogu se činiti nepredvidivima i mogu biti zastrašujuća za okolinu.

Primarna dužnost Centra za autizam Split kao pružatelja usluga za djecu s poremećajima iz spektra autizma je pružanje sigurnosti za tu djecu. Osnovna, ali i složena potreba za ravnotežom prava na slobodu, dostojanstvo, poštovanje te sigurnost su smjernice ovog pravilnika.

Postoje razni pristupi i strategije koje se mogu koristiti kako bi se spriječilo da određene situacije eskaliraju u incidente te koje će biti sastavni dio Plana podrške za ponašanje za svakog korisnika, međutim, u nekim će prilikama biti potrebno koristiti, kao posljednju strategiju, restriktivne fizičke intervencije. Bilo koji oblik restriktivne fizičke intervencije koristit će se samo u cilju očuvanja dobrobiti i sigurnosti djeteta-osobe te će osoblje biti obučeno za primjenu istih.

Restriktivne fizičke intervencije se mogu kategorizirati kao:

1. Planirane fizičke intervencije – unaprijed planirane intervencije na temelju procjene rizika i jasno evidentirane u planu podrške za ponašanje. Osoblje koje ih provodi je prošlo punu obuku za primjenu istih. Dogovoriti će se u najboljem interesu pojedinca i kao najmanje restriktivna intervencija.
2. Hitne ili neplanirane fizičke intervencije – koriste se kao odgovor na nepredviđene i opasne događaje kada je hitna intervencija potrebna da bi se zaštitila sama osoba i osobe u njezinoj blizini i-ili spriječilo veće uništavanje imovine. U slučaju neplaniranih intervencija, osoblje je uvijek dužno zabilježiti i podnijeti izvješće o situaciji kako bi se osiguralo poboljšanje prevencije sličnih događaja.

Ako praćenje pokaže da se ovakve situacije javljaju više od jednog puta unutar mjesec dana, potrebno je izmijeniti plan podrške za ponašanje i napraviti novu procjenu rizika kako bi se uključile dodatne proaktivne strategije te smanjila potreba za takvim intervencijama tijekom vremena.

3. Neprihvatljive i opasne intervencije:

- Pritisak prsima i licem o pod ili drugu površinu
- Pritisak leđima o pod ili drugu površinu
- Izvrtanje ručnih zglobova
- Križanje ruku na leđima i zaključavanje zglobova
- Bilo kakva mjera koja nanosi osobi bol

Navedene intervencije bi se trebale izbjegavati čak i u hitnim slučajevima osim ako nije u pitanju životna ugroženost. Također, navedene intervencije se ne smiju primjenjivati ni sa korisnicima koji imaju problema sa srcem, gojaznošću ili gutanjem.

Izoliranje

Svako izdvajanje djeteta-osobe u zasebnu prostoriju bez prisustva druge osobe-osoblja te onemogućavanje da dijete-osoba napusti prostoriju, smatra se ograničavanjem slobode i zabranjeno je u Centru za autizam osim u slučaju životne ugroženosti. Ako se ipak koristi kao neplanirana intervencija kako bi se spriječila životna ugroženost, treba osigurati tzv. sigurnu sobu, razmotriti procjenu rizika te izraditi plan koji uzima u obzir korištenje proaktivnih strategija i manje ograničavajućih opcija. Izolacija je krajnji oblik intervencije i treba ga koristiti samo kao posljednje sredstvo kada postoji neposredan rizik od značajne opasnosti za osobu i druge.

Kada se smatra da je izolacija potrebna kao planirana intervencija, mora se dobiti suglasnost roditelja-staratelja, dječje pravobraniteljice te mora biti usklađena sa Zakonom o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

Planirana izolacija se može opisati kao:

1. Time-out od ugodnih aktivnosti
2. Sigurna soba
3. Opuštajuća soba
4. Izlazak u dvorište

Osoba u izolaciji je uvijek pod nadzorom i može biti u zaključanoj sobi ali jedino kada ponašanje osobe koja je zaključana može nanijeti ozbiljne ozljede sebi i drugima. Tijekom bilo kojeg razdoblja izolacije, osoblje mora biti vidljivo pojedincu te ga promatrati u svakom trenutku kako bi mu se osigurala potrebna podrška.

Izolacija se nikada ne smije koristiti kao kazna ili prijetnja niti kao intervencija za smanjenje nepoželjnih oblika ponašanja, a da ranije nisu primijenjene druge, manje restriktivne intervencije.

Protokol o postupanju:

1. Opasno ponašanje je svako agresivno i autoagresivno ponašanje koje podrazumijeva nanošenje ozljeda sebi i drugima te ono koje rezultira uništavanjem imovine.
2. Kada se suočite sa opasnim ponašanjem, važno je postupiti u skladu sa planom intervencije za ponašanje te imati na umu da je sigurnost osobe na prvom mjestu.
3. Roditelji, staratelji i sama osoba bi trebali biti informirani i upoznati o upotrebi restriktivnih fizičkih intervencija.
4. Ni pod kojim okolnostima uporaba restriktivnih fizičkih intervencija ne smije nanositi bol osobi
5. Kad god je moguće, osoblje mora surađivati i savjetovati se sa suradnicima na poslu. Osoba koja je najbliža pojedincu i ima najbolje razumijevanje kako reagirati na ponašanje treba preuzeti glavnu ulogu.
6. Osim u hitnim slučajevima, restriktivne fizičke mjere koje uključuju tjelesni kontakt trebaju primjenjivati samo osobe s odgovarajućim treningom. Tamo gdje se očekuje da će netko od osoblja pružati podršku osobi za koju je u procjeni rizika i planu intervencije za ponašanje predviđena uporaba restriktivne fizičke intervencije, treba provesti adekvatnu edukaciju i trening navedenog osoblja. Trening se provodi od strane certificiranog bihevioralnog analitičara (BCBA).
7. Tamo gdje se provodi intervencija, okruženje bi trebalo biti sigurno ili bi trebalo biti dostupno mjesto za provođenje iste.
8. Posebna pažnja treba biti usmjerena na autoagresivna ponašanja. Nakon što se koristi bilo kakva restriktivna fizička intervencija, neovisna osoba koja nije bila uključena u intervenciju bi trebala provjeriti dijete ili osobu kako bi isključili ozljede ili bilo kakve znakove potencijalnih ozljeda.
9. Usmeno izvješće se podnosi u najkraćem mogućem roku, osobi i-ili skrbniku - roditelju i ravnatelju.
- 10.

Edukacija i trening

Ovlašteno osoblje će dobiti odgovarajuću obuku o korištenju RFI, te se obuka mora obnavljati na početku svake školske godine.

Sve osobe koje rade u neposrednom odgojno obrazovnom radu će dobiti teoretsku edukaciju o uporabi RFI.

Kada pojedinac ima planirane RFI u svom planu podrške, bilo koja osoba koja radi s tim pojedincem mora biti osposobljena za pružanje RFI.

Evidentiranje i praćenje

Za bilo koji incident koji uključuje uporabu RFI, treba unutar 24 sata predati pisano izvješće roditelju, skrbniku i ravnatelju. Izvješće uključuje i bilješku ako postoje ikakve ozljede i-ili posljedice intervencije.

Izvešće treba biti potpisano od strane osobe koja je bila zadužena za pružanje RFI te povjerenika zaštite na radu.

Nakon svake uporabe RFI, ako je potrebno, plan podrške za ponašanje, te procjena rizika se trebaju pregledati i obnoviti.

Odgovorne osobe:

Povjerenik zaštite na radu će pratiti pravila o uporabi RFI te pridržava li se svo osoblje istog.

Osoba zadužena za provođenje RFI će voditi evidenciju o bilježenju i izvještavanju o uporabi RFI.

Voditelj skupine u kojoj je osoba će osigurati da sa planom podrške za ponašanje budu upoznati roditelji-skrbnici i drugo osoblje koje dolazi u kontakt s osobom.

Ravnatelj će osigurati da relevantno osoblje dobije redovitu edukaciju o primjeni RFI, te podupirati timove u izradi planova i procjene rizika za ponašanje.

Svi zaposlenici su dužni postupati u najboljem interesu djeteta ili osobe te sudjelovati u osposobljavanju i informiranju o uporabi RFI.

Prigovori

Roditelji-skrbnici, osobe, nakon što su upoznati sa planom intervencije za ponašanje imaju pravo dati pisani komentar, pritužbu ili neslaganje o korištenju RFI.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja na oglasnoj ploči Centra.

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči Centra 5. listopada 2018. godine.

Predsjednik/ica Školskog odbora

Ravnateljica Anja Jelaska, univ.spec.educ.rehab.

